

Uniforme voorwaarden voor nutsinfra

Marcel van Embden, Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen/ gemeente Breda

Per 1 januari 2010 kent Nederland 431 gemeenten. Dat zijn 431 beheerders van openbare ruimte; bovengronds en ondergronds. Deze gemeentelijke beheerders hanteren stuk voor stuk eigen - meer of minder gedetailleerde - voorwaarden richting netbeheerders die kabels en leidingen willen leggen, onderhouden en verwijderen.

Historisch zijn er veel verschillende werkwijzen gegroeid, waardoor er nu sprake is van een lappendeken aan afspraken. En het commerciële karakter van een netbeheerder maakt dat diens belangen niet altijd overeenkomen met gemeentelijke belangen. Netbeheerders en gemeenten komen elkaar regelmatig tegen in situaties die steeds weer andere spelregels kennen, maar waarbij de onderlinge verhoudingen tussen de spelers min of meer vastliggen. De rijksoverheid heeft tot op heden geen aanleiding gezien om dit belangrijke onderwerp landelijk te regelen met een wet.

Dat kan beter!

Bovenstaande was voor de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL) samen met Netbeheer Nederland en Vewin (koepelorganisaties van beheerders van respectievelijk energie- en waternetwerken) aanleiding om met elkaar de afstemming te zoeken. Doel van deze samenwerking is tweeledig.

Eenzijds creëren we een uniforme modelverordening voor kabels en leidingen voor 'nutsinfra' (alles behalve de telecomkabels), die in alle gemeenten, groot of klein, kan worden toegepast. Het gaat om

een landelijke modelverordening voor niet-telecomkabels en -leidingen, naar het model van de (verordening vanwege de) Telecommunicatiewet.¹ In de regeling staan de rechten en plichten van de betrokken partijen bij het leggen, onderhouden en verwijderen van kabels en leidingen. Afspraken over financiële aangelegenheden (zoals nadeelcompensatieregelingen) vallen buiten dit traject.

Anderzijds formuleren we aanbevelingen voor afspraken over inhoudelijke onderwerpen rond kabels en leidingen in de ondergrond, waar men in de dagelijkse praktijk tegenaan loopt (*best practices*). Het gaat daarbij om thema's als:

- Planning en coördinatie van beoogde werkzaamheden. Hierbij gaat het om versterking van de gemeentelijke regierol en vroegtijdige afstemming van plannen met de ondergrond tussen gemeenten en netbeheerders.
- Omgaan met kabels en leidingen in verontreinigde grond. In de werkpraktijk van aanleg en beheer is niet altijd duidelijk wie geacht wordt wat te doen en hoe. De Wet bodembescherming is dan ook niet eenvoudig te vatten. Voor de doelgroep wordt een instructiekaart voorbereid die de gewenste duidelijkheid moet gaan bieden.

- Omgaan met kabels en leidingen onder verhardingen. Hierover worden in de praktijk uiteenlopende opvattingen gehanteerd, terwijl er op grond van objectief onderzoek helder is wat wel en niet veilig kan. Er komt een gezamenlijke visie op het onderwerp, en zo mogelijk ook een praktische instructie.
- Wijziging van grondeigendom waarin zich kabels en leidingen bevinden (ook verhuur en tijdelijk in gebruik geven). Hoe gaan we daar juridisch zorgvuldig en tegelijkertijd praktisch mee om?
- Maatschappelijke kosten- en batenaftweging. Deze aftweging heeft tot doel om ook belangen van netbeheerders (waar relevant) te betrekken bij gemeentelijke belangenafweging en gemeentelijke processen van projecten.

Deze *best practices* zijn niet bedoeld als 'keurslijf', maar als aanbeveling hoe volgens de koepels het slimste kan worden gewerkt om een win-win-situatie te bereiken. Draagvlak bij de betrokken koepelorganisaties is er al, dus de uitgangspunten behoeven niet opnieuw te worden bediscussieerd.

Gebruik de juiste titel

Als het gaat om het instemmen met het leggen van kabels en leidingen in de gemeentelijke ondergrond, handelt de gemeente vanuit haar publiekrechtelijke taak van wegbeheerder, niet als privaatrechtelijke grondeigenaar. Dat betekent dat de gemeente ook de juiste titel moet gebruiken: de publiekrechtelijke. Daarmee wordt indirect de inhoud van de verordening in grote lijnen bepaald. Het gaat hier om voorwaarden die de gemeente aan de netbeheerder stelt. De verplichtingen die in de verordening worden opgenomen zullen voor het overgrote deel verplichtingen zijn die gelden voor de netbeheerder.

Het is de bedoeling dat binnenkort de bestuurlijke consultatie plaatsvindt, waarna in het najaar van 2010 de modelverordening nutsinfra en de flankerende handreiking met 'best practices' actief worden verspreid. <<

Website

www.gpkl.nl

¹ Bij telecomkabels is de situatie anders. Gemeenten moeten de aanleg van telecomkabels wettelijk gedogen. In de Telecommunicatiewet staan de belangrijkste rechten en plichten van betrokken partijen. Deze wet verplicht elke gemeente in het land een telecommunicatieverordening op te stellen. VNG en GPKL hebben hiertoe een modeltelecomverordening opgesteld.